

SZÉKELYFÖLD

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HIRLAP.

Előfizetési árak : Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr, egyes szám ára 6 kr.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Felolós szerkesztő és kiadó tulajdonos:
IFJABB DOBAY JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SZABÓ ALBERT KÖNYVNYOMDÁJA K. VÁSÁRHELYT.
Hirdetések díjszabály szerint. Nyilttér sora 10 kr.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Az iskolaépítés ügye.

Örvendetes dolog, hogy intéző köreink az iskolaépítés ügyével behatóan és komolyan foglalkoznak. Fontossága megérdemli a kiváló figyelmet. Ez ügy elég közérdekű arra, hogy előtérbe helyeztessék s hogy városunk többi közügyei mellett is kiváló figyelemben részesüljön. Mert nem lehet e városnak egyetlen polgára is, kit közvetlenül, vagy közvetve ne érdekelne, hogy mily épületben, mily helyiségben töltenek naponta 5–6 órát e város iskolába járó kisdedei, a szülők legdrágább kincsei. Az ügy elég fontos tehát arra, hogy minden oldalról megvilágíttassék.

Ha az iskolaépítés kérdésénél a főczélt

nem áldozzuk fel a mellékcélnek; ha a fontosságánál fogva első rendű követelményt nem rendeljük alá a csekélyebb értékűnek; ha elvult tüzük ki, hogy győzzön a jobb: akkor könnyű lesz a hely kérdésre nézve megállapodni.

De melyek az iskolaépítésnél az elengedhetetlen döntő körülmények? Szerintem a közegészségügy és paedagogia követelményei s csak ezek első sorban az irányadók.

A közegészségügy megköveteli, hogy az iskola egészséges helyen, t. i. oly helyen legyen építve, a hol a talaj nincs megfertőzve, tehát az ivóvíz kifogás alá nem esik, s a kigőzölgs által a levegőbe egészségtelen anyagok nem jutnak. Mert az köztudomás dolog, hogy a talaj és a levegő oly összefüggésben vannak, hogy egészségtelen talaj környékén tiszta levegő nem képzelhető. Követeli továbbá a közegészségügy, hogy az iskola környezetében gyárak, műhelyek, egészségtelen lefolyások stb. ne legyenek. A betegségek legtöbbjének csirái a víz és levegő által jutnak a testbe, ez kiváló figyelemre méltó körülmény.

Az egészségügy elengedhetetlen körülmény továbbá, hogy a tanulók létszámához mértén nagy udvar, játszó- és tornatér legyen, hogy a tanulók testi fejlődésének feltételei ne hiányozzanak. A fővárosban, hol a helyi és nagy városi viszonyok nem engedték meg a tágas udvart, ma már labdázó és tornaterekről gondoskodnak, mint a testedzés szükségképeni követelményéről.

A paedagogia követelménye, hogy az iskola zajtól ment, csendes helyen legyen, utca, piac, gyárak, közlekedési fővonalaktól tehát távol kell az iskolát elhelyezni.

A czélszerűség szempontjából az iskola

a mennyiben lehetséges, központon építendő.

Ha már ismerjük a követelményeket, melyeket az iskolaépítés ügyénél a közegészségügy, a paedagogia és a czélszerűség előnkbe szabnak, lássuk a vitatárgyat képező helyiségek, mennyire ütök a mértéket. Iskolahelyiségül ki van szemelve a Cserey-féle telek, a Kanta-utca mentén kisajátítandó terület s ujjalag felmerült a honvédlaktanya.

Kezdjük az utóbbin. Szerintem szerencsétlenebbül alig lehetne megoldani a kérdést, mintha a községi fiu- és leányiskolának a honvédlaktanya vásároltatnék meg. Ne tekintsük azt a nagy árt, melyet a nevezett épületért a városnak fizetnie kellene s melyet a mostani viszonyok között aligha megbirna; mellőzzük az oda vezető szűk utcákra vonatkozó megjegyzéseinket, melyek pedig a szerda és szombat napi vásárok s a szekerek torlodása miatt a kis gyermekeket érhető szerencsétlenség szempontjából figyelemre méltók, csak arra helyezzük a fősúlyt, hogy azon közel 500 tanuló, midőn a terem fülledt levegőjéből kibocsátják, a laktanya néhány négyzetméternyi udvarán hol férne el? Mert ama körülmény, hogy régen is iskola volt, számba nem jöhet, mert akkor csak 115 tanuló volt szó. Ha az iskola ott volna, ugyis el kellene onnan vinni udvar, játszó- és tornatér hiánya miatt.

S hogy állunk a kanta-utcai kisajátítandó területtel? Megfelel-e az az iskolaépület helyisége ügyében felállított követelményeknek? Fontos kérdés s nem könnyű reá a felelet.

Nem könnyű, mert félezer gyermek egészségéről, a jövő nemzedékről van szó. Mondják, hogy ott azon helyen a kutak vize

„A Székelyföld“ tárczája.

Egy sajtó hiba.

Humoreszk.

(Vége.)

Sokáig kerestem a kalapot és a pálcát, de sem egyiket, sem a másikat nem voltam képes megtalálni; utoljára is a gyertyamártómmal, fődellen fővel kellett megindulnom. „Oh, balga ember, oh vak földi teremtmény!“ gondoltam magamban az uton, melynek nem akart már egyszer vége lenni; „mily keveset tudsz te arról, a mi neked használ és üdvödre van. Miért hallgattad meg, nagy ég, a te kíváncsi szolgáltnak ájtatos kérését; miért vezetted a kindlebeni közönségnek szívét oda, hogy engem, a polgármesterek legszerencsétlenebbikét, ép azon pillanatban válaszzanak fejkül, midőn az éhes farkas, keletről, a mi nyájainkra tör, hogy a szerencsétleneket szétmarczongolja? Oh, Pfennig! szegény, megvert Pfennig! mily irtoztatos helyzetben vagy, épen akkor, midőn azt gondold, hogy a békességnek, a csendes, boldog házi életnek révpártjára jutottál!“

A rémhir már el volt terjedve a városban, mivel az ismerős arcok, melyek az ablakból utánam tekintettek, mind halálszint öltöttek magukra. Minden szegleten szomszédok voltak összegyűlve,

rőfnyire meghosszabbított képpel, kik a nyomort hirdetések és egymás közt tanácsokztak.

„Legyetek nyugodtak, kedves barátim!“ kiáltám feljök, mintegy belső hangulattól lelkesítve; hisz különben honnan is vettem volna ezt a nagy gondolatot! „Csak nyugalom! ez a legelső polgári kötelesség. Ti elbántatok már a francziákkal, muszkákkal, burkusokkal, tatárokkal és az isenburgiakkal, majd ezen jövevényekkel is meg fogtok barátkozni; csak legyetek csendesen, főzzetek kávé, mert vendégeitek nem isznak bort, gondoskodjatok dohánnyról és legyetek segítségünkre ezen nehéz kötelességek teljesítésében.“

„Ugy bizony, nehéz kötelességek! egészíté ki a gyertyamártó, a tanácsos; világítsatok, barátim! fagygy-mészet találtok nálam, darabját két garasért. Tegyetek ezen samariai balzsamot, mely még a tigris szíveket is meglágyítja, szülővárosunk sebeire.“

Végre eljuto'unk a tanácsházhoz. Csak nagy fáradtsággal mászhattam fel a lépcsőzeten, mely végtelen hosszúnak tűnt fel; végre helyet foglaltam a zöldasztalnál, melynél már az én tanulatlan kollégám ájtatosan, összekulcsolt kezekkel és krétafehérré változott szörnyű imádságos képpel, ült vala.

„Krüger ur, a névsort!“ szólék a törvényszéki írkokhoz; „el tüstént a pékekhez: a magas tanács parancsolja, hogy 2000 ember számára kenyér-adagokról gondoskodva legyen.“

„Mire való ez?“ mondá siránkozó hangon az én Schild kollégám; ezek a fatytyak nem esznek mást, mint törökbuzát; mondja meg a sütőknek, hogy az Isten legyen nekik irgalmas, kegyelmes, mert mielőtt egy óra eltelnék, mindnyájan fülknél fogva folszegeztetnek, mi pedig nyársba huzatunk!“

„Azután fusson el a mészárosokhoz,“ folytattam.

„Miért?“ ordita közbe újból Schild; hiszen ezeknek nem kell kolbász, sonka; nem esznek egyebet, mint török-réczét és gyöngytyukot; honnan lehet ezt elértemeni? A mészárosok vigyázhatsanak orrukra, mi pedig felnjársolva vagyunk!“

Krüger alig hogy megindult, a rettegett muzulmánok megérkeztek. Schild még inkább elhalványult, s ijedtében egy görög Miatyánkot imádkozott, a mi előttem nemcsak politikátlan, hanem annál csodálatosabb dolognak tűnt fel, minthogy ő görögül sohasem tanult. A lármázó csapatnak vezére egyenesen felém tartott, kiből én azonnal fölismertem egy, még az iskolai időből emlékezetes, habár épen nem kedves egyént, Pojanus Károlyt, egy fölülmulthatlan, hanyag és álnok gazembert. Egymásnak ellenségei voltunk, mi onnan származott, hogy az én sugásom után a cothurnus szót hálóapkával fordította, a miért a carcerbe jutott, s e miatt rám boszút esküdt. Tüstént fölismertem helyzetemnek veszélyes voltát és meglehetősen ferde pofát vágtam,

rossz; ha az igaz, akkor a talaj fertőzött. Mondják, hogy a kérdéses terület egyes lejtősebb helyein esőzések a víz tószzerűleg megáll. Ha ez igaz, akkor az egészséges nem lehet. Ha tehát a kérdéses terület iskolahelyiségnek ki lenne jelölve, a végleges határozat kimondása előtt a talaj és víz szakszerű megvizsgálata a szülők megnyugtató végett első rendű kötelessége volna a t. képviselőtestületnek. Hogy a felállított követelmények többi részénél mily mértékben felel meg a kérdéses terület, azt megítélni a kiküldendő szakbizottság volna hivatva.

És a Cserey-féle jóság? Mily könnyű erre a felelet! Egészséges, tágas és csendes hely, tehát a követelmények mindenikének megfelel, sőt, mivel sok utca vezet oda, a város egy pontjától sem esik távol. Iskolát tehát ennél czélzerűbb helyre építeni városunkban lehetetlen.

Tisztelettel hajlok meg azok előtt, a kik e várost szépíteni óhajtják. Kalapot emelek azok előtt is, kik a város másnemű közérdekeit össze akarják egyeztetni az iskolaépítés ügyével s éppen azért, mivel meggyőződésem szerint mindenki tudja, hogy egy iskolát nem 1—2 évre, hanem 100—200 évre építenek, mindenki érzi a felelősség súlyát, midőn ez ügyben véleményt nyilvánít vagy szavaz, óhajtom tehát, hogy: Győzzön a jobb!

M. Székely János
közs. isk. igazgató.

A pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalása rendjén javaslatba fog hozatni több bevételi tételei felemelése — részint felemelése, részint leszállítása — az eddigi tényleges eredmények s illetőleg a folyó évre történt biztosítások alapján. És pedig: a boritaladónak leszállítása egy millió forinttal, a cukoradónak felemelése 200.000, a söradó 300.000 és a szeszadó 1.700.000 forinttal. E módosítások együttevén a bevételi előirányzatnak 1.200.000 frttal való emelését jelentik; minthogy azonban másfelől néhány kiadási tétel emelése s illetőleg időközben történt törvényhozási intézkedések folytán a kiadási előirányzat is 1.184.000 forinttal emelkedik: mindezen költségvetési módosítások egészben 16.000 forinttal fogják javítani az államháztartás mérlegét.

hogy a fenyegető ítéletet magamról és a községről lehetőleg elhárítsam. Hasztalan.

Pojanus már rég felismert.

„Pfennig!” kiálta felém, „te istentelen! most visszaadom a hálósapkát!”

„Pojanus aga ur!...” kérdem egész alázatosan.

„Micsoda aga! vágott mérgesen közbe. „Basa, te kutya; annyi lófarknak basája, hogy tiz matracot kitölthetnél magadnak belőle! Adj száz palack ciprusi bort elé, te borjufóka!”

„Az lehetetlen, uram, basa!”

„Miosoda lehetetlen!” nevetett a dühöngő állat; „lehetetlen — ostoba beszéd!”

Az elhalványodott Schild ordítani kezdett „most nyársba huznak s aztán felakasztanak!”

„Polgármester ur!” — suttogá a gyertyamártó fülemből — „ciprusi helyett adjon neki malagát!”

„Őu talán megveszett?” kérdem felindulva.

„Tüstént nyársba kell huzni!” kiálta Pojanus basa; — ekkor Lili a csapatot keresztül elötör: „Pardon!” kiálta esdekelve, „Pfennigem, nem engedlek, hogy a kinkaróra plántáltassál!”

„Asszony! tudod, hogy mily áron?” kiáltek torkomszakadtából.

„Nem, hagyjatok engem,” siránkozék nőm, „Miksa! te halsz meg — oh, ő meghal!”

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház április 11-én a honvédelmi budget tárgyalását folytatta.

Eszterházy Mihály grófnak a vita folyamán eszébe jutottak a mitrailleur-ök. Azt kérde, hogy mire valók azok? Adják el és abból össze lehet hozni az alapot a tüzérség számára, melyet a honvédségnek sürgetnek. Szóla soha sem pártolta az opportunisztikus politikát, mely a katonai kérdések előhaladását eddig is gátolta s ezért pártolja Ugron határozati javaslatát. A költségvetést elfogadja.

Polonyi Géza legfőképp a német nyelv ellen szól. Utal a társadalomra, a mely szüntelenül azon fáradozik, hogy visszahódítsa a magyar nyelvnek a német nyelv által okkupált területeket. És ezzel szemben azt kell tapasztalunk, hogy a mit a társadalom hódít, azt a hódítást egy törvényes intézményünk, a közös hadsereg, visszaadja a német nyelvnek. A többség hazafias érzületére appellál, hogy végét érje a botrányos állapot. Szól ezután arról az állásponttól, melyet az igazságügyminiszter a katonai reformmal szemben elfoglalt, el akarván magától minden felelősséget hárítani. Ezután hosszasan magyarázza a katonai büntető törvényt és utal a visszasságokra, melyekkel a törvény szerint az ítélet megy. A ki vádol, a ki vizsgálatot végez, az szavaz is az ítéletnél. Szóla felhozta, hogy Pulszky Agost ellenék korábban felemlítette, hogy a katonai büntető törvény kodifikálására már 1880-ban megszavazta a költséget a delegáció. Mikköze a delegációnak a magyar igazságszolgáltatáshoz, s ha már megszavazták erre a költséget, hová lett az? Kérde az igazságügyminisztert, mi az oka, hogy Magyarország törvénye nincs, ki az az ismeretlen, ki mindezt akadályozza? Elfogadja az összes betervezett határozati javaslatokat s a költségvetést megszavazza.

Horváth Adam szóla fel ezután. Előre bocsátotta, hogy ő a hadsereg tisztí kötelekeiből való elbocsátását csak e hó 10-én reggel kapta meg s így teljes joggal mondhatta napapi beszédében, hogy ő katona. Ezután határozati javaslatot nyújt be az iránt, hogy a közös hadsereg, m. kir. honvédség és a csendőrségnél a guzsba kötés és a kikötés büntetése haladék nélkül beszüntetessenek.

Több ssónok feljegyezve nem lévén, elnök a vitát berekesztette.

Báró Fejérváry válasza volt még a legutóbbi felszóla képviselőknél.

Öt percnyi szünet után következtek a záróbeszédok.

A zárszóval éltek, Szerb György előadó, Tóth

„Még nem!” mondá házi orvosom, ki a törökök között állott; nem hal meg, csupán részeg.”

Szemeimet fölnyitám és irtózatoss főfájást éreztem. Lili könyvekben uszva lábaimnál térdelt; homlokomon a hideg verejték gazdag csöppekben ült.

„Hogy érzed magad, Miksa? Ismersz engem?”

„Micsoda kérdés?”

„De te most fantázirozol, orjongságban vagy; ki az a Pojanus és az a Köthurnus?”

Szemeimet kezdém dörzsölni; adj nekem egy pohár cukros-vizet s egyszersmind szakácskönyvet is.”

„Szakács-könyvet? Oh Istenem! doktor ur!” siránkozék Lili, „ő még mindig beteg!” E közben ide nyújtá a kívánt dolgot.

A szakács-könyvben fölkerestem a bororemelekről szóló cikket.

„Itt van!” kiáltek fel: „Végy három meszely rumot, egy meszely bort!” — Vigye el az ördög azt a korrektort! Ennek megfordítva bizonyosan így kell lenni: „Három meszely bort és egy meszely rumot.” — Kedvesem, főzz nekem kávét és fogadj magadnak szakácsnét, nehogy még időnap előtt meghalljalak — egy sajtohiba miatt!”

Ernő és Ugron Gábor. A honvédség tüzérségére vonatkozó határozati javaslat fölött 12-én lesz a névszerinti szavazás.

Két név szerinti szavazás volt az április 12-iki ülés elején; mindkettőnek csak az volt az eredménye, hogy dokumentálta a kormány nagy többségét s a szabadelvű párt egységét.

A honvédelmi tárca részletes tárgyalásánál Polonyi Géza felvilágosítást kért a börtönőrszolgálat ügyében. A felvilágosítást úgy Fejérváry Géza br. mint Szilágyi Dezső megadták s miután Polonyi rövid fölszólalásában is elvetette a súlykot s „új közös ügy”-ről beszélt, az igazságügyminiszter ez alkalomból kiterjeszkedett Polonyinak üres vádaskodásaira. Szilágyi a miniszteri hatáskörökről és felelősségről tartott fel-nöttek számára oktatást, melyre az ellenzéken úgy látszik többen rászorultak.

Fölszólaak még Nagy István és Tóth Ernő és Horváth Gyula; főként a honvédség fekete-sárga jelző lobogójáról s a honvédtisztek lányainak neveltetéséről beszéltek, mire Fejérváry Géza báró ismételt felszóla.

A honvédtisztek lányai számára szolgáló alapítványi helyekről Nagy István által benyújtott határozati javaslatához Wekerle Sándor miniszterelnök is hozzá szóla, kimutatván, hogy a javaslat el nem fogadható abban a formában, a melyben benyújtott s maga Nagy István anynyira igazat adott Wekerlenek, hogy vissza is vonta határozati javaslatát.

Az ülés végén Jeszenszky báró azzal a kívánságával keltett általános derűtséget, hogy a honvédelmi miniszter ne katonaruhában, hanem díszmagyarban jelenjen meg a katonaiszemléken.

A képviselőház 13-iki ülésén több indítvány elvetése után elfogadta a honvédelmi miniszterium egész költségvetését. A szabadelvű párt ebből az alkalomból Fejérváry Géza honvédelmi minisztert zajos ovációkban részesítette.

A nyolczadik bíráló bizottság Láncozy Leót végleg igazolt képviselőnek jelentette ki.

TÁVIRAT.

(Feladatott Budapest április 14. d. e. 9 óra, érkezett d. u. 4 óra.) **Sándor szerb király az éjjel a régeneket elfogatta, magát nagykorúnak nyilvánította és nevelőjének, Dokicsnak elnöklése alatt új miniszteriumot alakított. A katonaságot feleket-tette. Milánt, Sándor király atyját várják Belgrádba.**

Különfélék.

— Időjárás. Már annyi különfélésegekkel kedveskedett nekünk eddig a tavasz, hogy sem remélni, sem következtetni nem merünk, hanem csendes türelemmel várjuk a jobbat. Mert április közepén a hegyeket körös körül hó borítja s ha egy-két szép napunk van, rendszeren egy heti havazás és esőzés következik s éjjelenként erős fagy. A mezei munkákhoz még hozzá sem fogtak. Ez a példátlan hideg tavasz aligha nem egy rossz természetű esztendő kezdetét jelenti.

— Egy bika rémtettei. Mint a „Sz. N.” írja, a napokban csaknem áldozatul esett két ember Baróthon az ottani népiskola tulajdonát képező elszabadult bikának. Két embert felöklelt a bika úgy, hogy az egyiket a halotti szentségekkel is el kellett látni. A szerencsétlenség úgy történt, hogy két hivatalos ember az elszabadult bikát vissza akarta terelni az istállóba, de vesztőkre, mert nekik iramodott a bösz állat és labda gyanánt a levegőbe röpítette az egyiket. A megtámadott ember segélyére indult a másik; ezt pedig úgy meggy-mrozta a bika, hogy négy bordáját betörve, ájultan kellett a szerencsétlent hazaszállítani. Nagy néptömeg gyűlt össze, melynek sikerült is a neki vadult állatot az istállóba te-

relni. De most következett a legveszedelmesebb dolog, a bikának meglánczolása. A gazdasági tanító ugyan bement a megvadult bika után, de ha Z. Lajos szeszgyáros közbe nem jön, ott lelte volna halálát. Z. Lajos önfeláldozólag a tanító után az istállóba nyomult és egy fűtykös hatalmas oszlopával úgy fejbe kólintotta a vadállatot, hogy az azonnal megadta magát és türe meglánczolását.

— **Bukow áldozatainak emléke.** Mádéfalván, a csikmegyei nagy székely községben áll egy egyszerű fakereszt. Nevezetes és véres emléke ez a székely népnek. Ez a kereszt jelöli azt a borzalmas napot, a melyen Bukow osztrák tábornok 5000 székely férfit, nőt, gyermeket koncentratált fel. A Mária Terézia alatt támadt székely fölkelés idejében történt, hogy Bukow tábornok egy éjjel körülrakatla ágyúival az engedetlen Mádéfalvát, azután idegen zsoldosait ráküldötte a védetlen népre. A felkoncentratált áldozatok sírja fölé emelték ezt a fakeresztet, ama rettenetes nap emlékét, mely azért is emlékeztet a székelység történetében, mert ettől az időtől kezdődik a székelyek kivándorlása Moldvába, Oláhországba. A mádéfalvai fakeresztet díszes emlékekkel fogják most fölcserélni. Mozgalom indult meg eziránt, melynek már eddig 4600 forint az eredménye. Orbán Gyula dr. valamint Székely József, a Ludovika-Akadémiának ismert nevű volt professzora buzgólkodnak a fővárosban az ügy érdekében s főleg az ifjúságot akarják a mozgalomba bevonni. A református főgimnáziumban már gyűlt is össze szép összeg a mádéfalvai emlékre, Molnár Sándor dr. professzor buzgóssága folytán. A tervezők úgy akarják, hogy a millenniumra elkészüljön Bukow áldozatainak emléke.

— **Beküldetett.** A tekintetes postaigazgatóság figyelmébe. Feladatott Maros-Vásárhelytől egy távirat 1 óra 42 perczkor, ide érkezett 3 óra 50 perczkor és kézbesítettett 5 óra 29 perczkor; továbbá feladatott Budapesten egy távirat 8 óra 15 perczkor délelőtt, érkezett 3 óra 55 perczkor és kézbesítettett 7 óra 30 perczkor. Nekünk az a felfogásunk, hogy ennyi idő, különösen annak kézbesítéséhez nem kellett volna, mert így a távirat céljának meg nem felel s azt igénybe venni teljesen felesleges.

— **Az ideai katonai gyakorlatok.** A király jóváhagyta az ideai hadgyakorlatok programját. Nagyobb gyakorlatok (hadosztály ellen) lesznek a magyarországi 2., 3., 5. és 15. hadtestekben. Hadtestgyakorlatok, valamint lovashadosztálygyakorlatok lesznek a 10. és 11. hadtestben. Két napi zárógyakorlat lesz a megelőző gyakorlatok után a 7. hadtestben. Ellenben a 6., 8., 12., 4., 9., 14. és 1. hadtesteknél gyaloghadosztály, esetleg lovassandár gyakorlatok, a 15. hadtestnél zárómanőver és a zárai katonai parancsnokság kerületében egyesített fegyvergyakorlatok lesznek. A jászai, lembergi és bécsi lovashadosztályok nyolcz napi hadosztály és dandárgyakorlatot tartanak a nagyobb gyakorlatok előtt. A hidász csapatok a Dunán tartanak nagyobb hidverési és áthidalási gyakorlatokat és pedig a kremsi 2. és 6. zászlóalj, a klosterneburgi 3. és 5. zászlóalj. A 4. zászlóalj, valamint az 1. és 5. zászlóaljnak két-két százada a magyarországi nagyobb gyakorlatokon vesz részt, az 1. hidász-zászlóalj egy százada pedig a 10. és 11. hadtestgyakorlatba vonatik be. A vasúti és távirói ezred nagyobb gyakorlatokat tart Alsó-Ausztriában a Dunától északra. A tartalékosokat be fogják hívni a 2., 3., 5., 7., 10., 11. és 13. hadtesteknél 20 napi, az 1., 4., 6., 8., 9., 12. és 14. hadtesteknél 13 és 16 napi gyakorlatokra. A 2., 3., 5. és 13. hadtest füstnélküli port kap.

— **A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara** az érdekeltek tudomására hozza, hogy a monarchiánkból, Franciaországból és a német birodalomból 1889, 1890 és 1891-ben Svájcba kivitt áruknak statisztikai adatai, továbbá a svájcba szövetséggel kötött szerződésnek azon határozatai, mely szerint a hazai kereskedelmi utazók ugyanazon elbánásban részesülnek, Svájcban mint a belföldiek, a kamara irodájában megtekinthetők.

— **A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara** az érdekeltek tudomására hozza, hogy a Budapesti ferencvárosi m. kir. érmégyár igazgatósága által deszkanevelők és fa-broncsok szállítása iránt kibocsátott pályázati hirdetmény a kamara irodájában megtekinthető.

— **Óriási tűz.** Veszprém-ben f. hó 14 én óriási szélvihar mellett tűz ütött ki. Száznegyvenegy ház leégett. Két emberélet áldozatulesett. A kár félmillió forintot is elérte. Ez az ember hajléktalan, kenyér nélkül maradt. A nyomor elképzelhetetlen nagy, s ha gyors segítség nem érkezik, iktározatos állapot fenyegeti a tűzkárosultakat.

— **Az arany rózsá.** Tudvalevő, hogy a pápa az arany rózsát az idén Mária, pármái hercegnőnek Ferdinánd bolgár fejedelem mátkájának fogja adományozni. Ez a hír nagy izgalmat keltett Franciaországban, a hol ezt a kitüntetést politikai tüntetésnek vagy legalább is politikai hibának tartják. A párisi Matin a kitüntetésről ezeket írja: „A pápa ezzel nagy politikai hibát követ el, mert az arany rózsá elküldésével egyuttal elismeri a bolgár fejedelmet és így a harmas szövetségi szolgálatába szegődnek.”

— **A Rudolf-monda és Kossuth.** Gödöllőn is, mint az ország sok részében, a nép közt erős gyökeret vert az a hit, melyet a rejtelmesség homálya egyre táplál, hogy Rudolf királyfi nem halt meg, hanem ismeretlen világokon bujdosik és egyszer csak ismét vissza fog térni köznök. Ennek a néphitnek most egy eredeti variánsa száll Gödöllőn szájról-szájra. A királyi kastélyban és kertjében 4–5 nap óta élénk előkészületek folynak, hogy a termek Erzsébet királyné s esetleg a király elfogadására készen legyenek. Sűrű-forog a gödöllői nép a parkban és a kastély körül és az elevenséget még zajosabbá teszi 18 falu felpántlikázott legénysége, mely a katonasorozással járó örömet vagy buját kurjongatja világgá, borítu haugon, teli torokkal.

— Hát várják-e? kérde egy ur egy galambösz gödöllői paraszttól, — várják-e nagyon a fölséges királynét?

— Várni, uram, várjuk, — mondá az öreg — de nem jön az most ide, mert idegen országban van sietős dolga.

— Aztán micsoda dolga, mit gondol, urambátyám?

— A fiát várja, a Rudolf királyfit; mert megfogadta, hogy a fia nélkül nem jön haza hozzánk.

— De hiszen a királyfi régen meghalt!

— Nem halt az meg, uram, hanem Taliánországban jár.

— Aztán mit csinál ott?

— Hát kérem szeretettel, az ország dolgában fáradozik. Uraatya, az öreg király valami fölött öszezördült Kossuth Lajossal és most a fiatal király abban fárad, hogy a két öregot kibékítse. Ott van bizony a királyfi Kossuthnál, de nem tudnak megegyezni, azért nem jön haza, mert megígérte az édes anyjának, hogy török-szakad haza hozza Kossuthot.

— **Pusztuló község.** Vaszjoa aradmegyei román községben már hónapok óta aránytalanul nagy a halálozás. A hetvenharmadiki kholera járvány alatt sem pusztultak úgy az emberek mint mostanában. Akkor tíz emberre esett egy halálozás, ma Vaszjoán kilenczre jut egy. Az elhaltak nagy része gyermek. A halálozás oka a nép szegénysége és nyomorúságos élete.

— **Natalia háztüznézőben.** Natalia, most már biztosnak érezve magát az elveszett, de újra megkerült paradicsomban, komoly terveket sző a jövőre. A maga számára már nincs kívánni valója, de anyai szívét nyomja a gond, ha fiára Sándorra, Szerbia uralkodójára gondol. Mint asszony nem tagadhatja meg magát annyira, hogy a politika mellett ne tizze a házasságszerzés nemes mesteriségét s nem véve tekintetbe fiának kiskorúságát elindult háztüznézőni. Mint egy félhivatalos jelenti az anyakirályné egy orosz nagy hercegnőt jelölt ki fia menyasszonyának s éppen a házasság ügyében utazik legközelebb Játába. Utaközben meglátogatja a Livádiában tartzkodó czárt, hogy őt is megnyerje tervének.

— **Aranykoronák a vatikanban.** A pápa tudvalevőleg e hó 8-án fogadta a csanádi püspök által vezetett magyar zarándokokat. A püspök ez alkalommal 6000 arany koronát nyújtott át Péter-füllérül, ugyanennyit Csekonics Endre gróf, egy Turek Johanna nevű parasztasszony pedig 1200 koronát. XIII. Leo pápa figyelmesen szemlélte ezen, előtte még ismeretlen pénznemet s a püspök szolgált neki a kellő magyarázattal. A két Lono-vics bárókisasszony a pápának egy, selyemből és aranyból készített stólat nyújtott át, mely gazdagon volt rubinokkal díszítve. Egy lelkész a pápának egy magyar teológiai szemle két kötetét adta át drága kötésben, egy másik lelkész pedig egy értékes kulotte-ot s ezért viszont ajándékul a pápától kérte, a mit meg is kapott.

— **Öngyilkosság ollóval.** Szerencsétlen szerelem miatt lett öngyilkossá néhány nap előtt Hódmezővásárhelyen Rákos Péter ozizmadiamester szép fiatal leánya, Róza. Meghasonlott vőlegényével, egy városi hivatalnokkal s bujában keresztül szurta a szívét egy papírvágó ollóval. Háromszor döfte mellébe az ollót, míg végre jó helyre talált. Mikor szülői ráakadtak, már haldokolt. Még akkor is görcsösen szoritotta mind a két kezével szívébe az ollót, hogy szülei alig tudták a sebből kivenni. A szerencsétlen leány néhány perczre rá meghalt.

— **Kikelet.** A főváros nyilvános terei ismét ünneplőt öltöttek, még pedig ezuttal újszerűt. A minden tekintetben haladás embere, Ilsemann főkertész e tavaszon jácsint és tulipánokkal ültette be az Erzsébettér és a többi terek virágrendellait és e hagymásnövények most készülnek fejteni megragadó színpompájú viránukat, mely virány csakugyan dícséri mestereit, egy a főkertész, valamint a Mauthner magkereskedő özégét, e szép virág hagymák szállítóját. A csoportokat hatalmas keretként gyönyörű báronszerű üde-zöld pázsit övezi, melynek magvát valamint eddig 15 éven át, ugy ez évben szintén a hírneves Mauthner Ödön czég szállította, mely czég ez irányban is utolérhetlent nyújt.

RÖVID HIREK.

— **Halálós cigarettá.** Moskovits Bernát sztrajnyáni (Ungm.) mésszáros 6 éves fia szörnyű halállal pusztult el. E hó 4-én, míg szülei a háztól távol voltak, a fiu a szobát magára zárva cigarettázott. Az inge lángot vetett s mire szülei az ajtót feltörték, a gyermek már egészen el volt égve. — **Öngyilkos katona.** Szatmáron, Horváth Károly közhonvéd, a honvédkaszárnya betegszobájában feküdt, minap éjjel az ablakon kimászott s a kaszárnya mellett folyó Szamosba ölte magát. Az öngyilkosságot ugylátszik deliriumban követte el. — **Debreczenben** Biró Elek volt pályii jegyző egy odaváló szállodában agyonlőtte magát. Öngyilkosságának oka a nyomor volt. — Orbán József 41 éves hentesmester buskomorságában felakasztotta magát. — **Várpalotán,** e hó 10-én az országos vásár után két egymás mellett épült ház, állítólagosan gyújtogatás következtében leégett. — **A székesi** bíró házába ismeretlen tettesek behatoltak s onnét nagymennyiségű ékszt és néhány száz forintot elraboltak. — **Temes Buttyin** határában néhány nap óta farkasok garázdálkodnak s már eddig sok kárt okoztak a juhnyájokban.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén

1893. április hó 13. án.

Magyar aranyjárdék 6%	—
Magyar aranyjárdék 4%	103.08
Magy. papírdárdék 5%	107.85
Magyar vasúti kölcsön	102.10
M. keleti vasúti államköt. I. kibocs.	118.—
M. keleti vasúti államköt. II. kibocs.	—
M. keleti vasúti államköt. III.	111.—
Osztrák járdék papírban	115.50
Osztrák járdék ezüstben	999.—
Osztrák járdék aranyban	106.—
1860. államsorsjegyek	137.51
Osztrák-magyar bank részvény	962.—
Magyar hitelbank részvény	325.—
Osztrák hitelintézet részvény	140.—
Magyar földterhermentesítő kötvény	137.50
M. földterhermentesítő kötv. záradékkal	94.75
Temes-bánati földterherm. kötvény	93.75
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	—
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	9.59
20 frankos arany	9.62
Német birodalmi márka	55.12
London (2 havi váltókért)	151.49
20 márka arany	1.81

Piaczi árak.

Kézdi-Vásárhelytt, 1893. márcz. 13 án.

Buza (tisztá)	métermázsánként	6 frt 58 kr
" (elegy)	"	6 frt 48 kr
Rozs (tisztá)	"	4 frt 32 kr
" (elegy)	"	3 frt 56 kr
Arpa (tisztá)	"	4 frt 66 kr
" (elegy)	"	— frt — kr
Zab	"	4 frt — kr
Törökbuza	"	4 frt 20 kr
Kása (köles)	"	11 frt 25 kr
" (árpa)	"	16 frt — kr
Borsó	"	6 frt — kr
Lencse	"	17 frt 14 kr
Fuszulyka	"	5 frt — kr
Pityóka (legszebb)	"	— frt 80 kr
Marhabús	kilógrammonként	— frt 48 kr
Disznóhús	"	— frt 48 kr
Juh hús	"	— frt 28 kr
Szalonna	"	— frt 64 kr
Faggyu (uyers)	"	— frt 24 kr

Hirdetések.

A

meghülés által keletkezett betegségek legnagyobb része, nagyon könnyen volna megelőzhető alkalmas házszerrek azonnali alkalmazása által. A Horgony Pain Expeller ily esetekben a legjobb bedörzsölés.

Hasonló jó eredménnyel használható csusz, köszvény és tagszaggatás, valamint fejfájás, hátfájdalmak, csípőfájdalmak stb. ellen és majdnem minden háztartásban készleten van. Ezen szer 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben majdnem minden gyógyszerárban kapható. Minthogy értéktelen utánzatok is léteznek, kifejezetten:

a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
kérendő.

Hirdetések
lapunk kiadchivatalában
felvételnek.

Brassói portland-czement-g

Brassó (Erdély).

Ajánl legkitűnőbb minőségű

portland-czemente

bármely vasuti állomáshoz szállítva nagyon olcsó árban.

9—10

RITTER **UJ!** **UJ!** **ERNESZTIN**

Van szerencsém a n. érd. közönség becses tudomására hozni, miután Budapest egyik legelőkelőbb női divatáru- (machamode) üzletében mindennemű női divatezkek készítését huzamos időn keresztül tanultam, a mai naptól kezdve Kézdi-Vásárhelytt jutányos áron elfogadok női kalapok, fejdíszek, valamint alkalmi gyász és gyerek kalapok elkészítését és javítását esinos és izléses kivitelen, a legújabb divat szerint. A nagy erdemű közönség jóindulatú pártfogásába ajánlvamagamat, maradtam kiváló tisztelettel:

Ritter Ernesztin.

UJ! **UJ!** **K-VÁSÁRHELYTT**

MACHAMODE

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

M e n e t r e n d.

Érvényes 1892. október hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1892. október hó 1-től.

Állomások	Vegyes vonat	Személyvonat	Gyorsvonat	Állomások	Vegyes vonat	Személyvonat	Gyorsvonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)			Medgyes	(ind. regg. 10.09	éjél 12.53	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	regg. 4.2	este 7.23	Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Szeben felé)	(érk. ind.)	" 12.53	
Botfalva	"	" 4.48	" 7.47		(ind. " 10.31	" 1.18	
Földvár	"	" 5.07	" 8.03	Tövis (vend., elágazás Arad felé)	(érk. d. u. 12.28	" 2.49	
Mogyorós	"	" 5.26	" 8.23	Nagy-Enyed	(ind. " 1.08	" 3.47	este 8.07
Apáca	"	" 5.42	" 8.37	Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé)	(érk. " 1.35	" 4.07	
Köpecz	"	" 6.02	" 8.57		(ind. " 2.21	" 4.40	" 8.50
Ágostonfalva	"	" 6.09	" 9.04	Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. " 2.31	" 4.52	
Alsó-Rákos	"	" 6.26	" 9.20		(ind. " 3.08	" 5.20	
Homoród	"	" 6.45	" 9.46	Kolozsvár (vendéglő)	(érk. " 3.18	" 5.26	
Kacsa	"	" 7.12	" 9.59		(ind. " 5.14	regg. 6.52	" 11.01
Bene	"	" 7.32	" 10.20	Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. " 6.08	" 7.40	" 5.30
Erked	"	" 7.52	" 10.36		(ind. " 10.44	" 11.51	
Héjásfalva (elág. Udvarhely felé)	"	" 8.23	" 11.03		(érk. " 11.04	" 12.09	" 2.18
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	" 8.46	" 11.19	Budapest	(ind. regg. 6.35	" 8.40	regg. 7.30
		" 8.53	" 11.29				

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12.20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5.15 perczkor.

Brassó—kézdivásárhelyi vasut.

Kézdi-Vásárhely	indul reggel 4.30 d. u. 1.10 d. u. 5.00	Brassó	indul reggel 5.20 regg. 8.50 d. u. 3.10
Imecsfalva	" " 4.47 " 1.37 " 5.17	Szász-Hermány	" " 5.39 " 9.09 " 3.29
Páva Zabola	" " 5.04 " 1.44 " 5.34	Prázmár	" " 6.01 " 9.31 " 3.53
Kovácsna	" " 5.26 " 2.16 " 6.06	Kökös	" " 6.14 " 9.44 " 4.06
Barátos	" " 5.46 " 2.41 " 6.36	Uzon	" " 6.27 " 9.57 " 4.23
Nagy-Borosnyó	" " 6.01 " 2.56 " 6.51	Kilyén	" " 6.42 " 10.12 " 4.38
Eresztevény	" " 6.18 " 3.13 " 7.08	Sepsi-Szentgyörgy	" " 7.04 " 10.32 " 5.03
Sepsi-Szentgyörgy	" " 6.53 " 3.53 " 7.48	Eresztevény	" " 7.31 " 10.59 " 5.31
Kilyén	" " 7.03 " 4.03 " 7.58	Nagy-Borosnyó	" " 7.49 " 11.17 " 5.53
Uzon	" " 7.17 " 4.19 " 8.12	Barátos	" " 8.13 " 11.41 " 6.22
Kökös	" " 7.30 " 4.32 " 8.25	Kovácsna	" " 8.40 " 12.08 " 6.40
Prázmár	" " 7.47 " 4.54 " 8.47	Páva-Zabola	" " 8.53 " 12.21 " 6.53
Szász-Hermány	" " 8.07 " 5.14 " 9.07	Imecsfalva	" " 9.08 " 12.36 " 7.08
Brassó	érk. délelőtt 8.25 " 5.32 este 9.25	Kézdi-Vásárhely	érk. reggel 9.26 d. u. 12.54 este 7.26

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.